

LACULTURA COM

**FESTA DE LA XARXA
D'ESPais COMUNITARIS**

**5.000
EXEMPLARS**

**FEBRER
2022**

NANDO CRUZ
@NANDOCRUZ32

SIS HISTÒRIES EN COMÚ

L'Ateneu Popular 9 Barris, l'Ateneu L'Harmonia, el Centre Cívic Casa Orlandai, el Casal de Barri Pou de la Figuera, l'Ateneu Coma Cros de Salt i la Lleialtat Santsenca són projectes que formen part de la Xarxa d'Espais Comunitaris (XEC). En cadascun d'ells hi ha persones que, des de la militància o la professió, han posat anys de la seva vida per tirar endavant iniciatives que incideixin en la transformació social del territori

**AIDÀ ALMIRALL,
LA PORTA OBERTA**

A Aidà Almirall li encanta explicar que al Casal de Barri Pou de la Figuera pots entrar a pixar i ningú et dirà res. En aquest equipament de Ciutat Vella de Barcelona no hi ha taulell, recepcionista ni vigilància. I, de la mateixa manera, qualsevol pot suggerir una idea i incorporar-se a la xarxa de persones promotores d'activitats per al veïnat. El Pou de la Figuera és tan obert que els caps de setmana funciona sense treballadores. "Les persones que proposen activitats reben les claus, es comprometen a unes coses, adquireixen unes responsabilitats i tenen autonomia".

Com és possible aquesta dinàmica? Perquè aquest és un espai de gestió comunitària. Almirall és psicòleg de formació i ha treballat com a mediador i formador, però es defineix com a treballador comunitari. Des del 2013, any en què el casal va iniciar la transició cap a la gestió comunitària, fa tasques "de direcció, dinamització, informació, i el que calgui". I un dels aspectes que més valora és haver de treballar "amb nivells de poder molt diferents i en situacions que t'exigeixen no quedar-te en el rol còmode i sovint egocèntric del tècnic".

**ALEIX PORTA,
DE L'HORT AL DESPATX**

Era 2015 quan Aleix Porta es va instal·lar a Sarrià (Barcelona) amb 24 anys i va començar a sovintejar un hort que hi havia davant de la Casa Orlandai. Aleshores no sabia que aquell edifici centenari s'havia convertit en un espai de gestió comunitària gràcies a la pressió popular. "M'interessava l'horticultura i, amb una mica de sort, tornava a casa amb una albergínia petita", recorda. Llicenciat en Humanitats i amb debilitat per la gestió cultural, va apropar-se a les dinàmiques participatives del centre de la forma més natural: entrant a la comissió mediambiental.

Fa set anys, a Orlandai ja s'exploraven estratègies de sostenibilitat ecològica per aplicar a l'edifici i l'entorn. Ara s'hi programen xerrades "sobre la llei d'estrangeria o sobre la pobresa a Sarrià perquè els temes i els convidats els tria gent del barri", explica Porta. "Lluitem perquè la gent prengui consciència que pot participar de forma directa en la presa de decisions. Tot això fa barri i omple de democràcia la nostra societat", explica. Quatre anys després d'acostar-se a l'hort, Porta va ser escollit per presidir l'associació que gestiona Casa Orlandai.

**EDURNE GALLASTEGUI
LA PRESIDENTA DIABLESSA**

Si Aleix Porta va entrar a Orlandai per l'hort, Edurne Gallastegui es va integrar a la Lleialtat Santsenca des de la colla de diables. Aquesta biòloga de Sants és una peça més de l'engranatge humà que va aconseguir que l'edifici renasqués com espai per a les entitats d'aquest barri de Barcelona. Tot va començar quan una veïna va veure per una esquerra de la façana que l'històric edifici queia a trossos. Setmanes després, una plataforma veïnal iniciaria una campanya per reclamar-ne l'ús.

Aquell procés engegat el 2009, l'Edurne el recorda com a diablesa i espectadora. Però quan l'any 2012 l'Ajuntament es va comprometre a rehabilitar l'espai i cedir-lo al veïnat, calia aterrar el projecte i s'hi va implicar de ple. Primer eren tres persones, després cinc, set, dotze... El 2017 naixia la Coordinadora d'Entitats de la Lleialtat Santsenca (CELS) i amb l'edifici enllestit tot va prendre forma i sentit. "El dia que es va inaugurar vam dir: 'Ostres, ho hem fet possible!' Quan entro i veig l'edifici ple de gent i d'activitats, ja no recordo aquelles reunions de tres hores", esbufega. Encara és membre dels diables. Ara també presideix la CELS.

Aidà Almirall,
Casal de Barri Pou
de la Figuera.

**SARAI RUA
@SARAI RUA**

Edurne, Cooperativa
Obrera Lleialtat
Santsenca.

**SARAI RUA
@SARAI RUA**

Judit Font, sociòloga i membre del grup motor de l'Ateneu Popular Coma Cros a Salt, Girona.

TONI FERRAGUT
@INOTFERRAGUT

ALBERTO AQUILUÉ, EL PUNK AMB FUTUR

El cas d'Alberto Aquilué no és massa diferent: un andreuenc crescut en el punk i agent de viatges que va pressionar perquè algun espai de la Fabra i Coats fos per a les entitats de Sant Andreu (Barcelona). Va pressionar, literalment. Ell era un dels 2.000 que van voler okupar el futur Ateneu L'Harmonia l'any 2014. "Allò va coincidir amb els aldarulls de Can Vies. Vam aconseguir l'espai per la pressió que feia la gent a l'altra punta de Barcelona. Un cas curiós de vasos comunicants", agraeix.

Des d'aleshores, Aquilué integra la comissió de programació d'un equipament que, pel fet de ser de gestió comunitària, pot cedir la cuina a un col·lectiu per finançar les despeses d'un judici a companyes encausades per voler aturar un desnonament al barri. L'Harmonia mai s'ha posat de perfil a res. I això ho van aprendre abans de tenir una seu. "Aquí ens vam ajuntar gent molt diferent: des de cristians de base fins a col·lectius llibertaris, gent gran, postadolescents... Només per aquell aprenentatge col·lectiu ja hauria valgut la pena. Encara que no haguéssim aconseguit la fita, l'enriquiment ha estat enorme", diu.

JUDIT FONT

I L'"AMENÇA COMUNITÀRIA"

Quan va néixer l'Ateneu Coma Cros a Salt (el Gironès), es va organitzar una excursió amb l'alcalde i alguns regidors a L'Harmonia i l'Ateneu Popular 9 Barris. Entre les persones que guiaven aquella *tourné* pels espais de gestió comunitària barcelonins hi era la Judit Font. Aquell 2017 encara era coordinadora de l'equipament de Nou Barris. Sociòloga, veïna de Salt i vinculada a projectes d'acollida, inserció laboral i joventut, tenia clar que els calia un espai de trobada. "A Salt som 30.000 habitants i no tenim cap centre cívic. La trobada és la base de l'organització col·lectiva".

"A Salt hi ha moltes vides d'esquena les unes a les altres. L'Ateneu és el mitjà a través del qual volem transformar la vida del poble. Estem treballant per trencar amb la segregació, per tenir un poble on puguem ser subjectes actius. I volem fer-ho a través de l'activitat cultural, formativa i associativa", explica. En aquest plural hi ha des de gent que a la nit, quan deixa els infants dormint, torna a l'ateneu a clavar les fustes per l'escenari; fins a joves de famílies migrades que ja s'inicien en l'activisme. Els fruits comencen a arribar.

Com a tècnica de drets socials a l'Ajuntament de Girona, Font coneix de prop els obstacles legals. "Les lleis de contractes no estan pensades per acollir projectes de gestió comunitària. El projecte publicoprivat està superacceptat, reconegut i legislat, però el públic-comunitari, no. Ningú no té por de la gestió privada! En canvi, la gestió comunitària genera una percepció d'amenaça. I sí que ho és: és gent organitzant-se per canviar les coses. Però les pors són les mateixes de les quals en som crítics: la por al *xiringuisme*. Per això ens autoexigim molt. Ja m'agradaria que l'administració pública fos igual d'autoexigent!".

MARIONA SOLER,

D'OKUPAR A ENXARXAR

A l'Ateneu Popular 9 Barris, Font va coincidir amb Mariona Soler, llicenciada en Ciències Polítiques que va ser tècnica de recursos i finançament a l'espai durant setze anys. "Després de partir-me la cara per centres socials que ens tancaven a tot arreu, buscava un projecte on invertir les meves forces a llarg termini", explica. I el 2004 es va presentar a una oferta de treball. "Em van agafar perquè venia del moviment de l'okupació i estava vinculada a moviments socials. Totes les persones treballadores de l'Ateneu tenen un perfil activista", destaca orgullosa.

Soler va cursar un màster en gestió d'entitats d'economia social i solidària i s'ha implicat a fons en l'enxarxament d'equipaments de gestió comunitària i en potenciar-ne la incidència. No només és clau en la constitució de la Xarxa d'Espais Comunitaris (XEC); també ha impulsat el Balanç Social Comunitari, una eina d'autoavaluació dels equipaments. "En projectes de participació comunitària, els processos són lents. I aquest balanç ens fa parar atenció en el procés: com cuidem la participació, qui s'està quedant dins i qui està quedant fora, com escoltem el territori..."

Fa dos anys, Soler es va desvincular laboralment de l'Ateneu, però manté la seva militància en comissions i grups de treball. Són prop de dues dècades d'aprenentatge sobre el procés, identificant l'impacte social de la cultura, un impacte que sempre ho serà a llarg termini. D'aquí neix una reflexió que assenyalava l'arrel tot pensant en el fruit: "Malauradament, a l'escola no hi ha assignatures de treball comunitari: com gestionar col·lectivament les decisions, com treballar els poders, com ser inclusius... Això és ciutadania pura. Si es treballessin aquests continguts a classe, la gent estaria més capacitada per autoorganitzar-se".

ALIANCES I TRANSPARÈNCIA EN L'ECONOMIA I LA GESTIÓ COMUNITÀRIA

XARXA D'ESPAIS COMUNITARIS (XEC)
CULTURA COOP | @CULTURA_COOP

La gestió comunitària neix amb la voluntat de satisfer necessitats col·lectives de forma horitzontal i transparent. L'objectiu d'aquests projectes és enfortir els llaços comunitaris a través de l'autoorganització. En aquest sentit, l'economia social i solidària ens aporta un marc on inscriure aquestes pràctiques.

Per a entendre econòmicament aquest tipus de projectes cal deslligar-se de visions lligades al lucre. Moltes de les activitats que s'hi desenvolupen, des de prendre decisions estructurals fins a col·locar les cadires per a un espectacle, es realitzen sense cap intercanvi econòmic. El treball voluntari o activista permet tirar endavant projectes com aquests, un treball que moltes vegades resta invisible i que cal reconèixer i dotar del valor social que es mereix. Eines com el Balanç Social Comunitari, dut a terme en col·laboració amb la Xarxa d'Economia Social (XES), ens permeten percebre la importància de la tasca d'aquestes persones que moltes vegades queda soterrada pels indicadors purament productivistes.

Tanmateix, aquests projectes també poden contractar o oferir serveis amb intercanvi econòmic com els tallers, espectacles o serveis de restauració. Generar aquestes estructures és fonamental pel teixit productiu territorial, creant una cadena de proveïdors de caràcter local, i fins i tot de barri, esdevenint espais on l'economia es posa al servei de les persones i el territori. Apostar pels espais de gestió comunitària és apostar per relacions econòmiques on la governança recau en les comunitats, i no en els poders econòmics tradicionals.

En molts casos, quan parlem de la Xarxa d'Espais Comunitaris parlem d'infraestructures. Les activitats que se'n deriven necessiten fer-se en col·laboració amb altres entitats i empreses, i és aquí on trobem aliances que permeten generar un ecosistema situat al marge de les relacions d'explotació.

En aquesta direcció, la necessitat de comptar amb un teixit cooperatiu sòlid i divers és imprescindible per consolidar aquest circuit alternatiu a la gestió capitalista de la cultura: un conjunt de projectes professionals que siguin capaços d'aportar serveis, produccions i propostes a la xarxa d'equipaments comunitaris i culturals, però també al teixit artístic en general.

Cal estendre les pràctiques cooperatives en el marc de la cultura, identificant bé els espais de possibilitat on desenvolupar propostes, i entendre el cooperativisme com una forma de treballar i crear més enllà de la fórmula jurídica. Els territoris de la creació i l'oci són espais fèrtils perquè les pràctiques horitzontals i solidàries s'hi puguin desplegar i, de fet, és la forma natural en la qual s'organitzen molts projectes que omplen el món associatiu i la cultura de base del país.

La complicitat entre espais de segon grau com la Xarxa d'Espais Comunitaris, Artibarrri, Cultura Cooperativa o Cultura de Base, i l'aliança amb les organitzacions artístiques –com ara el Sindicat de Músics Activistes de Catalunya (SMAC)– poden generar un espai que sigui capaç de presentar una alternativa general i quotidiana a la marca Barcelona. Amb projectes autosostinguts arrelats als barris i, a la vegada, amb capacitat per generar ocupació digna, que transformin la precarietat

estructural del sector i les dependències de patrocinis o ajuts públics.

Seria interessant fer l'exercici de donar una dimensió econòmica i laboral, de forma conjunta, a tots els projectes comunitaris i cooperatius en cultura per tal de conèixer l'abast que representen. Són un seguit d'iniciatives que, a més, compten amb coneixements, infraestructures i capacitat per impulsar propostes pròpies de diverses dimensions. Seria un primer pas per encarar el repte de posar les pràctiques culturals al centre de l'economia social.

**CAL ESTENDRE LES PRÀCTIQUES
COOPERATIVES EN EL MARC
DE LA CULTURA, ENTENENT EL
COOPERATIVISME COM UNA
FORMA DE CREAR MÉS ENLLÀ DE
LA FÓRMULA JURÍDICA**

Servei de barra a la festa de la 'Directa' 2021.

SIRA ESCLASANS
@SIRAESCA

La Broken Brothers Brass Band al Nou Barris meets New Orleans de 2018.

Durant una hora va portar la música als carrers de Roquetes i la Prosperitat.

BORIA LOZANO
@GLUTAMATIK
@BORIA_LO

LES COMUNITATS COM A MOTOR DEL TERRITORI

COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ DE LA XARXA D'ESPAIS COMUNITARIS (XEC)

Els espais comunitaris proposem un model de gestió dels projectes que posa el focus en la comunitat i es basa en el fet que és el veïnat qui els gestiona directament. El primer ús que es fa d'aquests espais és fonamental: reivindicar-los per decidir què s'hi fa, per a què i per a qui.

Els espais comunitaris existim per i per a les veïnes. En la majoria dels casos, qui hi participa ho fa a títol individual, ho fa per activisme o militància. Hi ha qui pren decisions sobre el camí a seguir, aporta el seu coneixement a les comissions de treball, desenvolupa unes tasques concretes de manera regular com a voluntària, assisteix puntualment a alguna activitat o a algun taller, etcètera. No tothom hi participa de la mateixa manera i els nivells d'implicació són ben diversos.

La participació en aquests espais també es produeix a través de col·lectius organitzats. En aquest sentit, les aliances amb el teixit associatiu del territori són fonamentals per al funcionament d'aquests equipaments. De vegades som seu d'aquests col·lectius; d'altres, el seu espai de trobada, però el sentit del vincle entre els espais comunitaris i les entitats del territori resideix en l'empoderament del veïnat per prendre part de manera activa en allò que afecta la comunitat. Com més sòlid sigui el vincle, més forta serà l'acció veïnal per millorar el benestar de la comunitat.

No tota la implicació col·lectiva, però, es tradueix en col·lectius formalment constituïts. Seguint els valors dels espais comunitaris, donem acollida i suport a iniciatives col·lectives que reclamen una causa que creuen -que creiem- justa. D'aquesta manera, promovem la corresponsabilitat, la participació, l'horitzontalitat, la democràcia interna, l'arrelament al territori, la transparència, el

Els espais comunitaris són facilitadors de relacions veïnals basades en la solidaritat i la cooperació i som clau en la transformació social dels nostres barris

compromís, les relacions no discriminatòries, la memòria històrica, la sostenibilitat, els feminismes, la diversitat... En definitiva, ens sumem i impulsem lluites fruit de l'esperit crític col·lectiu.

La transformació social la canalitzem, tot sovint, a través de la cultura. Concretament, d'aquella que es genera i emana de la mateixa comunitat, de la cultura popular, de proximitat i comunitària. Entenem els fets culturals com un eix vertebrador i cohesionador de la comunitat. A la vegada, oferim escenari a l'artista emergent, promovem l'essència agitadora i treballem per donar veu a col·lectius silenciats o poc representats.

En aquest sentit, les activitats socials i culturals d'aquests espais tenen orígens diversos. D'una banda, internament, es programa a través de les diverses comissions de programació i, de l'altra, s'acullen i s'integren propostes que provenen d'entitats diverses, col·lectius, moviments socials i lluites veïnals, que utilitzen aquestes infraestructures i recursos dels espais comunitaris per desenvolupar les seves iniciatives. Aquestes aliances amb els col·lectius socials fan possible l'existència de les xarxes de suport mutu, accions en favor del sindicat de manters o activitats de sensibilització sobre l'emergència climàtica, per anomenar-ne alguns exemples. En definitiva, som infraestructures col·lectives al servei de la comunitat.

Ens enxarxem amb agents culturals, socials i educatius del territori per donar

LES ALIANCES AMB COL·LECTIUS SOCIALS FAN POSSIBLE L'EXISTÈNCIA DE XARXES DE SUPORT MUTU O, PER EXEMPLE, ACCIONS EN FAVOR DEL SINDICAT DE MANTERS

cobertura a les necessitats de les nostres veïnes, ja sigui a través d'intervencions conjuntes a llarg termini o de col·laboracions puntuals. No sabem treballar d'altra manera que no sigui en xarxa. Al cap i a la fi, som espais de relacions, d'intercanvi, de cooperació i de solidaritat. Som conscients de l'impacte de les nostres accions en el nostre entorn i per això fomentem l'economia social i solidària, tant en la contractació de proveïdors o serveis com en la restauració dels equipaments, així com en la difusió dels seus valors.

El veïnat, els col·lectius, les iniciatives populars, els agents culturals, educatius i socials, la diversitat d'artistes, els públics, la militància, les cooperatives, els comerços de proximitat, els moviments socials... ens volem conèixer més i millor, generar vincles, fer xarxa i crear, plegades, nous projectes que reverteixin en la nostra comunitat.

T'hi sumes?

Aquest és un text en permanent construcció i revisió, igual que ho són els nostres projectes. Perquè tenim més preguntes que certeses absolutes

OBRADORS EN PERMANENT CONSTRUCCIÓ

COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ DE LA XARXA
D'ESPais COMUNITARIS (XEC)

És un gran repte posar paraules i intentar **definir el model cultural que anhelem**. Pensant-hi, ens preguntem què entenem per *cultura*? De fet, la cultura és un dels conceptes més complexos de definir, ja que podria incloure-ho gairebé tot i arreu. Utilitzant-la com un substantiu i en singular, l'elevem a una única força, estàtica, universal. Més aviat, ens fem pròpies les paraules de Nicolas Barbieri: "Entendre la cultura més com a adjectiu (allò cultural) i menys com a substantiu. Allò cultural seria el que ens permet ser agents, el que ens fa ser protagonistes en les nostres pràctiques socials. Allò cultural són les maneres en què ens enfrontem i negociem i, per tant, també com imaginem allò que compartim".

Entenem **el fet cultural com un camp de batalla**, com un espai de coneixements col·lectius a partir dels quals poder construir relacions i canviar el model polític, econòmic i social. Perquè no l'entendem com quelcom aïllat, tancat en una habitació a la qual no es pot accedir, una habitació a la qual només hi entrem quan necessitem entretenir-nos, una habitació entesa des del consum i no des del **construït col·lectiu**. Aspirem a derrocar les parets d'aquesta habitació i fer que aquest fet cultural esdevingui quelcom construït per a totes les persones. Bé, no som tan naïfs. Els espais comunitaris no volem ser per a totes les persones. Som projectes on viure les tensions, els conflictes, les crítiques, la llibertat d'expressió, els consensos, la cooperació i la participació. Mai s'és totalment un adjectiu, un moviment o una ideologia. Mai s'és antiracista sense contradiccions. O transfeminista. O ecologista. I la llista podria seguir. Per això som projectes obradors en

permanent construcció, que tenim prou clar cap a on volem anar i què volem construir, fugint de **qualsevol actitud discriminatòria**. Però com a espais i projectes que habitem -i formem part de- la societat, **no en quedem exemptes**. No ens enganyem: no és fàcil. És complex tenir aquesta voluntat de repensar-se contínuament. Però agafant paraules de Marina Garcés, volem preguntar-nos **on volem ser realment**, en lloc de ser en espais que ja estan construïts i no admeten crítica. Aquells que reproduïxen lògiques consumistes i capitalistes. Defensem un model social en què hi ha molts fets culturals i moltes maneres de fer. I entenent les *cultures* no només com un bé de consum sinó com processos per gaudir i en els quals implicar-se, que ens aporten uns valors i unes polítiques; i com a eines per manifestar els malestars però també per generar aliances.

Sí, hem tardat només dos paràgrafs a treure la *parauleta* **capitalisme**. Perquè els fets culturals no són aïllats. No són bombolles ideals ni perfectes. Els fets culturals, tal com els entenem des de la **Xarxa d'Espais Comunitaris**, conviuen amb un model econòmic i social imperant. Un model en què la riquesa no està ben distribuïda (bé, què diem? Potser ho podríem deixar en "distribuïda" i treure el "ben"). On hem vist que en moments de crisi i paràlisi, es desmuntava el sistema mentre afloraven les xarxes de suport mutu. Els fets culturals tenen impacte en els territoris que habitem els diversos projectes. I no podem -ni volem- organitzar un festival de gran format que atraurà milers i milers de persones d'altres països i alhora veure com al bloc del costat estan desnonant una família o tallant

algun subministrament bàsic. Sí, parlem de fets culturals i també de drets. **Drets i no privilegis**. Perquè tenir un habitatge digne on viure és un dret. I tenir ingressos suficients per poder viure també. I tenir papers. I un sistema sanitari públic de qualitat. I una xarxa d'educació pública, de qualitat i en català, no cal dir-ho. I guanyaríem diners organitzant macrofestivals. Però també haurien guanyat les polítiques econòmiques liberals perquè no hi ha enriquiment si és en detriment d'allò col·lectiu, d'allò comunitari, del veïnat, del **territori** en què habitem i vivim. L'enriquiment d'alguns a costa de l'empobriment de la majoria. Perquè, tal com deia un grafit del carrer Gran de Sant Andreu, "no som vulnerables, som pobres" i, per tant, volem posar en crisi tot el que ens ofega.

El model cultural al qual aspirem té molt a veure amb el **model de ciutat**: les relacions entre els territoris, entre les perifèries i el centre, entre les grans ciutats, les no tan grans i els petits pobles. Apostem per descartar els fets culturals lligats a **grans operacions urbanístiques**. Podem parlar de l'Hermitage, el Fòrum o el MACBA, a tall d'exemple; de grans equipaments culturals construïts verticalment a favor d'interessos privats d'una minoria i sense una diagnosi de necessitats feta des del i pel veïnat. Parlem de com la creació de noves centralitats afecta i té impacte en termes de **gentrificació**, i de com diferents expressions artístiques i culturals són apropiades i aprofitades pel mercadeig i l'atracció de turistes -per exemple, en festes populars com la Patum de Berga, la Festa Major de Gràcia, les Festes del Tura d'Olot, les Falles de València o les Festes de Sant Joan de Ciutadella. Defensem un

La primavera de 2014 a Sant Andreu (Barcelona) va estar marcada per la reivindicació, i és que la Federació d'entitats de Sant Andreu, que feia deu anys que lluitava per aconseguir la gestió de l'edifici C del recinte de l'antiga fàbrica Fabra i Coats, es va trobar davant d'una manca de voluntat política. Es per això que el 14 de maig de 2014 es va convocar la premsa per anunciar que el dia 24 de maig, coincidint amb les festes de la primavera, s'obririen les portes de l'edifici C de la Fabra i Coats, que s'havia convertit en un casal de barri. El mateix dia, l'equip de govern del districte de Sant Andreu va anunciar l'obertura de les portes del Casal per cogestió, sense respectar així el període d'al·legacions del concurs.

Finalment, va arribar el 24 de maig. Les festes de la primavera van comptar amb la tradicional mostra d'entitats de Sant Andreu, actuacions, dinar popular i cercavila, i havien de concloure amb l'obertura de les portes del casal.

Tot i això, la negativa de l'equip de govern i la presència de la Guàrdia Urbana no van fer possible l'obertura del casal, malgrat la gran assistència de veïnes, tal com veiem a la fotografia. Va ser aleshores quan tota la programació que s'havia treballat per fer el futur ateneu es va traslladar als carrers i places de Sant Andreu sota el nom "L'Harmonia nòmada". El juliol de 2014, finalment, es va arribar a un acord amb el districte, prèvia negociació, i el 27 de setembre de 2014 la Federació d'entitats de Sant Andreu aconseguia obrir les portes de l'Ateneu L'Harmonia.

ATENEU L'HARMONIA
@ATENEUHARMONIA

ENTENEM EL FET CULTURAL COM UN CAMP DE BATALLA, COM UN ESPAI DE CONEIXEMENTS COL·LECTIUS A PARTIR DELS QUALS CANVIAR EL MODEL POLÍTIC, ECONÒMIC I SOCIAL

model antagònic que no normalitza la gestió publicoprivada i on es transforma la ciutat, de baix a dalt, d'acord amb les necessitats, les reivindicacions i la mobilització del veïnat. En són exemples l'Ateneu Flor de Maig, RAI, Can Masdeu, Can Vies, Casa Orlandai, la Lleialtat Santsenca, l'Ateneu L'Harmonia, l'Ateneu Popular Coma Cros, l'Ateneu Popular 9 Barris o la Casa Buenos Aires. Projectes que surten de la seva gent i la seva terra i que promouen fets culturals que defugen de la lògica de difondre els grans esdeveniments de ciutat als barris, sinó que vetllen per les seves memòries i lluites, per mantenir la pròpia identitat, emancipació, pensament crític i resistència, esdevenint espais comuns d'organització col·lectiva que ens pertanyen a totes.

Si has arribat a llegir fins aquí i has fullejat els articles anteriors que t'hem proposat, sabràs que la participació és un dels eixos vertebradors dels espais comunitaris. Som un eixam de projectes que treballem per millorar el benestar de les persones des de

la proximitat, posant l'acció en els valors de l'Economia Social i Solidària. "Molt bé, però com participo en els projectes si no tinc temps?" -et deus estar preguntant. El temps, meravellosa i poderosa paraula, i pregunta més que adient. La vida i les decisions ens pertanyen. El temps no, és viu però mai es posseeix. No tenim una resposta única ni consensuada, però sí que tenim clara la nostra aposta per una eina de la qual ja se n'ha parlat a diferents espais i col·lectius: la Renda Bàsica Universal. I tornant al capitalisme -entès com el model social i econòmic imperant-, més difícil és viure temps d'oci o temps lliure, i decidir sobre aquest, com més són les precarietats, mancances i responsabilitats de cures que ens travessen.

Així, per a la Xarxa d'Espais Comunitaris no és tan important **què fem sinó com ho fem** (i d'aquí la cultura **com**, és clar), així com tenir una vida qualitativa. Perquè no volem crear fronteres entre què es considera un fet cultural i què no. No tots els fets culturals passen estrictament en una platea, un teatre o un auditori. **Els carrers i les places són vives. I on hi ha vida hi ha moviment i hi ha fets culturals.** No diem (ni creiem) que tinguem la solució a tots els problemes, però sí que defensem que fent les coses de manera diferent es creen vincles, relats, comunitat, suport mutu, salut i espais on poder ser i estar, benestar, on poder créixer i compartir coneixements col·lectius per la defensa dels drets i les condicions materials de vida, pel present i pel futur en disputa.

Som més de fets que de propòsits. Sabem que el paper ho aguanta tot i que la realitat ja és una altra cosa. Però ens aventurem a fer **una llista d'allò que anhelem**. Anant des

d'allò concret a allò més genèric; afirmem que necessitem recursos, dialogar amb les administracions perquè esdevinguin facilitadores en lloc de posar dificultats, visibilitzar les economies comunitàries en el marc de l'Economia Social i Solidària, que es reconegui la gestió comunitària i els patrimonis comuns, que es reconeguin les comunitats com a subjectes polítics actius. Necessitem que els fets culturals acompanyin els moviments socials, **que siguin accessibles i diversos**. Reivindiquem gaudir de temps, repartir la riquesa, aconseguir papers per a tothom, la Renda Bàsica Universal, cuidar el teixit associatiu i comunitari i vetllar per la salut física, emocional, mental, individual i col·lectiva des de la voluntat àmplia de no deixar cap persona endarrere. Defensem els drets civils, socials i les llibertats: regularitzar les persones migrants, erradicar les violències cisheteropatriarcal, aturar els desnonaments, enderrocar les portes dels armars, el mercadeig amb els nostres drets i els murs de les fronteres i presons. Només serà possible anant-hi, **anant-hi i persistint des de cada barri, poble i plaça**. Anem-hi i persistim, en la recerca d'un **com** emancipador i col·lectiu, d'una societat deslliurada d'opressions i d'uns fets culturals des de i per als drets del veïnat.

Organitzant-nos, creixent, arrelant i enxarxant-nos des de la cooperació i el suport mutu, fins que es materialitzi.

Aquest 2022 hem aterrat a l'Any Fuster, i no trobem cap manera millor d'acabar aquest buidatge de reivindicacions i anhels que il·lustrant-ho amb paraules seves: **"Tota política que no fem nosaltres, probablement, serà feta contra nosaltres."**

11H A 13H

**COMUNITATS
ORGANITZADES,**

RESPOTES

COL·LECTIVES

AMB ATENEU COMACROS (SALT), LA
CASA INVISIBLE I LA MEDUSA COLECTIVA
(MÁLAGA), LA INGOVERNABLE (MADRID),
CAIXA EINES I FEINES (BARCELONA)

DINAMITZA: MARIONA SOLER I JOANA
CALSAMIGLIA

11H A 14H

ACTIVITATS FAMILIARS

AL CARRER

ESPAI INFANTIL AMB TATA INTI (0-6 ANYS),
TALLER DE CIRC DE L'ATENEU (6-12 ANYS)
I ESPAI DE CANGURATGE

13H

VERMUT MUSICAL

AMB CORAL DESACORD DE L'ATENEU
LA ROSA DE FOC I COR DEL CONVENT
DE PONTÓS

14H

DINAR POPULAR

I QUINTO SOLIDARI

17H

CULTURA

TRANSFORMADORA

A LES PLAÇES I CARRERS

COL·LECTIU ¡PAL FANDANGO VAMOS!, COMISSIÓ DE
FESTES DE CARRER PAPIN I SAGUNT, LLOBREGAT BLOCK
PARTY I TAULA COMUNITÀRIA DE CAN SANT JOAN
COMTAL

DINAMITZA: MONTSE SANTOLINO

19.30 H

CABARET DE CIRC

CIRC CAN BATLLÓ,
ARNAU ITINERANT,
RAI, ATENEU DEL RAVAL

21H

SOPAR POPULAR

CONCERT AMB

MADAME BAIÃO

22.30 H

CONCERTS AL TEATRE (10 €)

THE GRAMOPHONE ALLSTARS BIG BAND

PIRAT'S SOUND SISTEMA DJ SET

LA NIÑA MAI

DEL 17 AL 26 DE MARÇ MÉS ACTIVITATS ARREU DEL TERRITORI

SUPLEMENT EDITAT PER LA XARXA D'ESPais COMUNITARIS I LA 'DIRECTA'

661 493 117 - 935 270 982
Riera d'Escuder 38, nau 1, planta 1
08028, Barcelona
directa@directa.cat
FACEBOOK: La Directa
TWITTER: @La_Directa
INSTAGRAM: @directa.cat

Directa
www.directa.cat

COORDINACIÓ:
Irene Selvaggi
i **Jesús Rodríguez**
CORRECCIÓ:
Aisha Seck
FOTOGRAFIA:
Sira Esclasans

MAQUETACIÓ:
Gaizka Pagonabarraga
EDICIÓ:
Eloi Latorre
PORTADA:
Helga Ambak

Xarxa d'Espais Comunitaris (XEC)

Ateneu L'Harmonia:

🐦 @AteneuHarmonia / @ @ateneuharmonia

Ateneu Popular 9Barris:

🐦 @ateneu9b / @ @ateneu9b

Casa Orlandai:

🐦 @Casaorlandai / @ @casaorlandai

Casal de barri Pou de la Figuera:

🐦 @CasalPou / @ @casalpou

Coma Cros:

🐦 @ateneucomacros / @ @ateneucomacros

La Lleialtat Santsenca:

🐦 @Lleialtat

i molts d'altres